

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Факультет фізичної культури, спорту та психології
Кафедра теорії та методики фізичного виховання

Затверджено на засіданні кафедри теорії та методики фізичного виховання

Завідувач кафедри Т.Є. Хрystова
протокол № 2 від 02.09.2024 р.

Назва освітнього компонента <i>Обов'язковий/вибірковий</i>	Адаптивна фізична культура <i>Обов'язковий</i>
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Назва спеціальності	017 Фізична культура і спорт
Назва освітньої програми	ОП Фізична культура і спорт
Рік викладання	2024-2025
Семестр	2 семестр
Викладач	Хрystова Тетяна Євгенівна, доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики фізичного виховання
Профайл викладача	https://fvsp.mdpu.org.ua/kafedra-teoriyi-ta-metodyky-fizychnogo-vyhovannya/sklad-kafedry-teoriyi-ta-metodyky-fizychnogo-vyhovannya/25137-2/ https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=9ZmGCr0AAAAJ
Контактна інформація та комунікація (зворотний зв'язок)	+380982126847 fizreabznu@gmail.com Онлайн-консультації у робочий час: через систему центру освітніх дистанційних технологій, WhatsApp, e-mail
Сторінка освітнього компоненту на сайті центру дистанційних освітніх технологій Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=6383

АНОТАЦІЯ ДО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Адаптивна фізична культура – наука, що вивчає різні аспекти фізичної культури людей, які втратили на тривалий час або назавжди будь-які функціональні спроможності, в тому числі рухові. Предметом вивчення освітнього компонента є теоретичні та практичні основи застосування фізичних вправ з профілактичною та лікувальною метою у комплексному процесі відновлення здоров'я, фізичного стану та працездатності людей з інвалідністю.

Сучасна адаптивна фізична культура базується на фундаментальних поняттях і медико-біологічному обґрунтуванні механізмів впливу фізичних вправ на системи забезпечення гомеостазу організму, їх пристосування до нових умов існування, а також морфо-функціональних змін організму після травм і перенесених хвороб. Опанування освітнього компонента дасть змогу фахівцеві розробити індивідуальні моделі фізичного виховання кожної людини з інвалідністю, організувати їх реалізацію в умовах реабілітаційних закладів та об'єктивізувати їх ефективність.

Використання сучасних засобів адаптивної фізичної культури в складних умовах сьогодення стає невід'ємною складовою життя, підтримання певного рівня здоров'я кожної людини з інвалідністю для залучення її до активного суспільного життя.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Метою вивчення освітнього компонента «Адаптивна фізична культура» є засвоєння здобувачами вищої теоретико-методичних основ адаптивної фізичної культури й узагальнення специфічних закономірностей фізичного виховання людей з інвалідністю у фокусі спортивно-педагогічних, психолого-педагогічних, соціальних, медико-біологічних дисциплін та формування в них практичних навичок для майбутньої професійної діяльності.

Основними завданнями вивчення освітнього компонента «Адаптивна фізична культура» є:

- вивчити теоретичні та практичні основи адаптивної фізичної культури;
- охарактеризувати та вивчити сучасні принципи, методи та засоби адаптивної фізичної культури;
- навчити вмінню обирати методи та засоби фізичного виховання залежно від фізичного стану, віку, нозологічної форми клієнта; складати програму занять з адаптивного фізичного виховання для осіб різних нозологічних форм;
- дати уявлення про методи контролю ефективності навчально-тренувального процесу в адаптивному фізичному вихованні;
- формування готовності та бажання працювати з особами, які мають стійкі порушення здоров'я.

Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі повинні:

знати: історичні передумови розвитку, основні категорії та поняття адаптивної фізичної культури; її роль і місце в реабілітації та спеціальній інтеграції осіб з інвалідністю; види програм адаптивної фізичної культури з використанням фізичних вправ; особливості складання програм адаптивної фізичної культури; програми адаптивної фізичної культури з використанням сучасних тренажерних комплексів та систем; особливості адаптивної фізичної культури при різних нозологіях; зміст і особливості діяльності фахівця з адаптивної фізичної культури; розвиток фізичних якостей людей з інвалідністю в адаптивній фізичній культурі;

вміти: застосовувати знання, вміння та навички під час практичного вирішення професійних завдань у сфері адаптивної фізичної культури, науково підходити до складання програм адаптивної фізичної культури при різних нозологіях; проводити діагностику рівня розвитку фізичних якостей в адаптивній фізичній культурі.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ЗК 1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 3. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

СК 5. Здатність розв'язувати проблеми у сфері фізичної культури та спорту у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

СК 8. Здатність впроваджувати у практичну діяльність результати наукових досліджень, спрямованих на вирішення прикладних завдань у сфері фізичної культури і спорту.

СК 9. Усвідомлювати принципи професійної та академічної етики і необхідність їх дотримання.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН 1. Аналізувати особливості, протиріччя та перспективи розвитку сучасної сфери фізичної культури і спорту, критично осмислювати проблеми у галузі та на межі галузей знань.

РН 8. Організовувати ефективну роботу колективу, спрямовану на досягнення визначених цілей з урахуванням економічних, правових та етичних аспектів.

РН 9. Розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проєкти, спрямовані на розв'язання проблем інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту, а також дотичні до неї міждисциплінарні проєкти.

SOFT-SKILLS, ЯКІ ФОРМУЮТЬСЯ В ОСВІТНЬОМУ КОМПОНЕНТІ

Комунікативні навички

Емоційний інтелект

Командна робота

Адаптивність

Креативність

Організаційні навички

Відповідальність і надійність

КОМПЕТЕНТНОСТІ, НАПРАВЛЕНІ НА ДОСЯГНЕННЯ ГЛОБАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ, ЯКІ ФОРМУЮТЬСЯ В ОСВІТНЬОМУ КОМПОНЕНТІ

Здоров'язбережувальна компетентність

Екологічна компетентність

Соціальна відповідальність

Компетентність у сфері сталого розвитку

Навички здорового способу життя

Компетентність у сфері психічного здоров'я

Компетентність у сфері інклюзії

Компетентність у сфері формування партнерства для досягнення цілей сталого розвитку

ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Вид заняття	Лекція	Практичне заняття	Самостійна робота	Всього (годин, кредитів)
Кількість годин: денна форма	30	12	78	120 – 4 кредити
Кількість годин: заочна форма	14	6	100	120 – 4 кредити

Підсумковий контроль – залік

ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Під час занять вітається активне включення здобувачів в обговорення, виконання практико-орієнтованих завдань, створюється творчий простір для формування практичних умінь і навичок роботи в різних галузях фізичної культури та спорту, дотримується студентоцентризований підхід до здобувачів. При оцінюванні враховується пізнавальна активність, креативність здобувачів, глибина засвоєного матеріалу.

Завдання викладач надає наприкінці заняття, а також висвітлює на сторінці Центру дистанційних освітніх технологій.

При опануванні курсу слід дотримуватись академічної доброчесності. Роботи повинні бути оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування (в т.ч. із використанням мобільних девайсів), втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності є підставою незарахування роботи викладачем. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувач повинен повторно виконати роботу. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування (наприклад, сервіс центру дистанційних освітніх технологій).

Здобувачі вищої освіти можуть брати участь у Проєкті сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) <https://nuwm.edu.ua/sp/akademichnadobrochesnistj>.

Здобувачі мають право на визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті.

Освітній процес під час військового стану здійснюється у синхронно-асинхронному форматі з обов'язковим дотриманням безпекового режиму під час повітряних тривог.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем	Кількість годин Денна форма				Кількість годин Заочна форма				Рекомендована література
	л	пр	ср	всього	л	пр	ср	всього	
Тема 1. Загальна характеристика адаптивної фізичної культури	4	2	8	14	2		12	14	О: 1 – 7. Д: 4, 9, 12, 15. І: 1 – 14.
Тема 2. Теоретичні аспекти адаптивної фізичної культури	4		10	14	2		14	16	О: 1 – 7. Д: 1, 4, 6, 9, 15, 22. І: 1 – 14.
Тема 3. Медично-педагогічний контроль в адаптивній фізичній культурі	4	2	10	16		2	12	14	О: 1 – 7. Д: 4, 9, 12, 15, 16, 18, 19. І: 1 – 14.
Тема 4. Матеріально-технічне забезпечення занять адаптивною фізичною культурою	4		10	14	2		12	14	О: 1 – 7. Д: 4, 9, 15. І: 1 – 14.
Тема 5. Теоретико-методичні основи адаптивної фізичної культури при вадах слуху	4	2	10	16	2	2	12	16	О: 1 – 7. Д: 1, 2, 3, 6. І: 1 – 14.
Тема 6. Теоретико-методичні основи адаптивної фізичної культури при вадах зору	4	2	10	16	2	2	12	16	О: 1 – 7. Д: 1, 5, 6, 13, 14, 20, 21. І: 1 – 14.
Тема 7. Теоретико- методичні основи адаптивної фізичної культури при порушеннях опорно- рухового апарату	4	2	10	16	2		14	16	О: 1 – 7. Д: 1, 6, 8, 18. І: 1 – 14.
Тема 8. Теоретико-методичні основи адаптивної фізичної культури при дитячому церебральному паралічі	2	2	10	14	2		12	14	О: 1 – 7. Д: 1, 6, 7, 10, 11, 17, 19. І: 1 – 14.
Разом	30	12	78	120	14	6	100	120	

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Тема № 1. Загальна характеристика адаптивної фізичної культури

Адаптивна фізична культура, як наука та освітній компонент. Основні поняття адаптивної фізичної культури. Адаптивне фізичне виховання, адаптивний спорт, адаптивна фізична рекреація, адаптивна рухова реабілітація.

Історія виникнення та розвитку адаптивної фізичної культури. Основні етапи становлення АФК як сучасної наукової дисципліни. Організаційна структура адаптивної фізичної культури в Україні. Досягнення вітчизняних вчених в галузі АФК.

Загальне поняття про АФК. Мета і завдання адаптивної фізичної культури. Адаптивна фізична культура, як один з найбільш біологічно обґрунтованих методів лікування, що використовує природну потребу організму в руховій активності з метою профілактики та лікування захворювань, відновлення. Показання та протипоказання до застосування АФК. Клініко-фізіологічні обґрунтування лікувальної дії фізичних вправ на організм людини з інвалідністю. Механізми дії фізичних вправ. Педагогічні принципи адаптивної фізкультури. Профілактична спрямованість методу АФК. Фази виконання та гігієнічні основи фізичних вправ. Механотерапія. Гідрокінезотерапія.

Тема № 2. Теоретичні аспекти адаптивної фізичної культури

Теорія адаптивної фізичної культури. Етапи процесу навчання дії в АФК. Специфіка навчання руховим діям в АФК. Методи розвитку фізичних якостей і здатностей в АФК. Методи виховання особистості та педагогічного впливу в адаптивному фізичному вихованні.

Організаційні форми та засоби АФК. Характеристика засобів АФК: гімнастичні вправи, спортивно-прикладні вправи, рухливі та спортивні ігри, праце-терапія, засоби загартовування, елементи хореографії. Класифікація фізичних вправ.

Різноманітність форм АФК: ранкова гігієнічна гімнастика, уроки – заняття фізичними вправами в закладах освіти, фізкультурні паузи, динамічні перерви, самостійні заняття фізичними вправами, прогулянки, загартовуючі процедури, купання, плавання, рухливі та спортивні ігри, туризм (близький і дальній), елементи спорту, спортивні змагання, спортивні свята, заняття з тваринами (дельфіно-, іпотерапія).

Способи дозування фізичного навантаження. Підготовка та методи проведення процедури АФК. Заняття з лікувальної гімнастики. Структура заняття з АФК. Самостійні заняття з лікувальної гімнастики.

Тема № 3. Медично-педагогічний контроль в адаптивній фізичній культурі

Лікарсько-педагогічний контроль в адаптивній фізичній культурі: Зміст і завдання етапного, поточного й оперативного контролю. Функції контролю в АФК. Зовнішній та внутрішній контроль. Загальне навантаження на організм осіб з інвалідністю в процесі занять АФК.

Методи контролю ефективності навчального процесу в адаптивній фізичній культурі. Оцінка психомоторних можливостей людей з інвалідністю. Медичне діагностування. Вивчення та оцінка фізичного розвитку осіб з інвалідністю різного віку. Дослідження довільних рухових реакцій та рухових спроможностей людей з інвалідністю.

Вимоги до викладача адаптивної фізичної культури.

Особливості організації роботи з волонтерами в АФК.

Тема № 4. Матеріально-технічне забезпечення занять АФК

Профілактика травматизму в АФК. Причини травматизму. Методичні помилки, що призводять до травматизму. Рекомендації до профілактики травм і підвищення безпеки занять.

Критерії вибору спортивної бази для занять АФК. Матеріально-технічне забезпечення загального та спеціального призначення. Загальні вимоги до обладнання для занять АФК. Специфіка підбору спортивного інвентарю та обладнання для занять АФК залежно від статі, віку, нозології хворих.

Тема № 5. Теоретико-методичні основи адаптивної фізичної культури при вадах слуху

Особливості сенсорного та фізичного розвитку осіб з вадами слуху. Глухота, слабкослухання або туговухість. Причини та локалізація ушкодження органа слуху. Сприйняття звуків залежно від рівня ураження системи слуху. Порушення, які викликає ушкодження слухової аналізаторної системи. Прояви порушень рухової активності при глухоті.

Тестування при глухоті. Тестування слуху. Тестування вестибулярної функції. Оцінка рухових якостей на основі спеціальних тестів.

Специфіка фізичного виховання глухих. Зміст занять АФК. Порушення алгоритму зв'язку мови з мислення при вадах слуху. Розвиток абстрактно-логічного мислення хворих цієї нозології. Загальні та специфічні завдання фізичного виховання глухих. Розвиток сприймання, розширення м'язово-рухових уявлень, розширення обсягу рухової пам'яті. Засоби та методи АФК при вадах слуху.

Особливості методики адаптивної фізичної культури при глухоті. Сучасні методики АФК при глухоті. Дидактичні вимоги до рухливих ігор, які використовуються у роботі з глухими. Методика проведення занять з адаптивної фізичної культури для клієнтів цієї нозології.

Тема № 6. Теоретико-методичні основи адаптивної фізичної культури вадах зору

Загальні відомості про вади зору та особливості роботи з такими клієнтами. Сліпота (тотальна та практична) та слабкобачення. Причини та час порушення зорової функції. Види порушень зорового сприйняття. Нозологічні групи, на які поділяють осіб із порушенням зору. Особливості сприйняття навколишнього світу сліпими та тими, хто слабо бачить. Фізичний розвиток осіб з вадами зору. Допуск до занять АФК людей з патологіями зорової сенсорної системи. Формування груп для занять АФК.

Мета, загальні та специфічні завдання, засоби та методи АФК осіб з вадами зору. Тифлотехніка фізичної культури. Лікарсько-педагогічний контроль занять АФК осіб з вадами зору. Методи навчання спортивної техніки. Метод словесного описування дій. Метод вибірково-сенсорної демонстрації. Метод спрямованого «відчування» рухів. Застосування спеціальних тренажерів і різних пристосувань, що «примусово» задають параметри рухів. Метод лідирування. Метод термінової інформації. Метод суворо регламентованої вправи.

Особливості методики АФК при сліпоті. Сучасні методики АФК при сліпоті. Дидактичні вимоги до рухливих ігор, які використовуються у роботі з людьми, які мають вади зору. Методика проведення занять з адаптивної фізичної культури для клієнтів цієї нозології.

Тема № 7. Теоретико-методичні основи адаптивної фізичної культури при порушеннях опорно-рухового апарату

Загальні питання АФК при станах після ампутації. Ампутації та дефекти розвитку кінцівок. Причини ампутацій. Порушення, які відбуваються в організмі людини внаслідок вад опорно-рухового апарату. Ускладнення ампутацій. Стан компенсації втраченої функції. Мета,

загальні та спеціальні завдання, засоби та методи АФК при порушеннях опорно-рухового апарату. Біомеханічні вимоги до протезів під час занять фізичними вправами. Сучасні методики АФК при станах після ампутації. Методики проведення занять з адаптивної фізичної культури для клієнтів цієї нозології.

Адаптивна фізична культура при ураженнях спинного мозку. Рівні уражень спинного мозку. Сучасні підходи до АФК при ураженнях різних відділів спинного мозку. Порушення, які відбуваються в організмі людини внаслідок цієї патології. Мета, загальні та спеціальні завдання, засоби та методи АФК при ураженнях спинного мозку.

Роль мотивації та вольових якостей у фізичній реабілітації після травм спинного мозку. Сучасні методики АФК при ураженнях спинного мозку. Суспензійна терапія. Використання системи противаги (за В. Дикулем). Гідрокінезотерапія. Методики проведення занять з адаптивної фізичної культури для клієнтів цієї нозології.

Тема № 8. Теоретико-методичні основи адаптивної фізичної культури при дитячому церебральному паралічі

Загальна характеристика ДЦП. Специфічні прояви порушень рухової та нервової сфери людини, зору, слуху, емоційно-вольової сфери, інтелекту, поведінки, мовлення. Класифікації ДЦП. Класифікація В. Козьявкіна.

Мета, загальні та специфічні завдання, засоби та методи АФК осіб при ДЦП. Корекційні завдання АФК при цій нозології.

Загальні особливості методики АФК при ДЦП. Сучасні методики АФК при ДЦП (за важкістю прояву захворювання). Дидактичні вимоги до ігор, які використовуються при ДЦП. Методика проведення занять з адаптивної фізичної культури для клієнтів цієї нозології.

Адаптивна фізична культура при тяжких формах ДЦП. Послідовність розвитку рухових спроможностей. Методики Боббат, Войта, Козьявкіна.

АФК при ДЦП середнього і легкого ступеня. Особливості методики АФК. Орієнтовний комплекс вправ.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1	Практико-орієнтоване завдання: підготувати наукову доповідь з презентацією про певний засіб АФК та виступити у групі
2	Практико-орієнтоване завдання: кейс із опанування основних засобів адаптивної фізичної культури
3	Практико-орієнтоване завдання: підготувати проєкт «Особливості АФК для клієнтів певної нозології з урахуванням віку, статі, супутніх захворювань» та захистити його в групі

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

- Обґрунтувати мету та завдання адаптивної фізичної культури.
- Навести характеристику основних понять адаптивної фізичної культури.
- Охарактеризувати засоби адаптивної фізичної культури.
- Розкрити зміст законодавчих основ адаптивної фізичної культури в Україні.
- Розкрити зміст принципів адаптивної фізичної культури.
- Охарактеризувати історію процесу інтеграції людей з особливими потребами до суспільства.
- Обґрунтувати компенсаторну спрямованість педагогічних впливів під час занять АФК.
- Розкрити специфіку корекційно-розвивальної спрямованості педагогічного процесу в АФК.
- Розкрити значення адаптивної фізичної культури для соціальної інтеграції людей із інвалідністю
- Назвати принципи організації занять адаптивною фізичною культурою.
- Навести характеристику матеріально-технічного забезпечення процесу адаптивної фізичної культури.
- Охарактеризувати методи адаптивної фізичної культури. Розкрити зміст спеціальних методів, як використовуються в адаптивній фізичній культурі.
- Обґрунтувати методи комплексного розвитку фізичних якостей у дітей з порушеннями слуху. Перерахувати методичні особливості навчання плаванню дітей, які поганочують.
- Охарактеризувати методи контролю ефективності навчально-тренувального процесу в адаптивній фізичній культурі.
- Розкрити особливості методологічних концепцій часткових методик адаптивної фізичної культури.
- Навести характеристику особливостей психічного та фізичного розвитку дітей з розумовою відсталістю.
- Охарактеризувати особливості фізичного розвитку дітей з порушенням зору; специфіку навчання незрячих дітей плаванню.
- Розкрити особливості медично-педагогічного контролю в адаптивній фізичній культурі.
- Навести завдання, які вирішує медично-педагогічний контроль в адаптивній фізичній культурі.
- Охарактеризувати, яким чином здійснюється оцінка фізичного стану під час занять адаптивною фізичною культурою
- Охарактеризувати методи контролю, які використовуються для оцінки фізичних навантажень в адаптивній фізичній культурі.
- Навести характеристику показників, які використовуються для оцінки ефективності занять адаптивною фізичною культурою.
- Розкрити специфіку профілактики травматизму в адаптивній фізичній культурі.
- Обґрунтувати психофізичні та рухові особливості глухих дітей.
- Охарактеризувати різноманіття форм адаптивної фізичної культури.
- Розкрити особливості розвитку м'язової системи при дитячому церебральному паралічі.

- Охарактеризувати розвиток рефлексів при дитячому церебральному паралічі.
- Обґрунтувати роль міросоціуму для виховання, розвитку та освіти людей з інвалідністю.
- Обґрунтувати теоретичні аспекти адаптивної фізичної культури.
- Охарактеризувати організаційні основи адаптивної фізичної культури в Україні.
- Навести характеристику теоретико-методичних основ адаптивної фізичної культури при вадах зору.
- Розкрити мету, загальні та специфічні завдання, засоби та методи АФК осіб з вадами зору.
- Обґрунтувати особливості методики адаптивної фізичної культури при вадах зору.
- Навести характеристику теоретико-методичних основ адаптивної фізичної культури при вадах слуху.
- Розкрити мету, загальні та специфічні завдання, засоби та методи АФК осіб з вадами слуху.
- Характеристика компенсаторних механізмів у розвитку глухих дітей.
- Обґрунтувати особливості методики адаптивної фізичної культури при вадах слуху.
- Навести характеристику теоретико-методичних основ адаптивної фізичної культури при відхиленнях розумового розвитку.
- Розкрити мету, загальні та специфічні завдання, засоби та методи АФК осіб з відхиленням розумового розвитку.
- Обґрунтувати особливості методики адаптивної фізичної культури при відхиленнях розумового розвитку.
- Навести характеристику теоретико-методичних основ адаптивної фізичної культури при дитячому церебральному паралічі.
- Розкрити мету, загальні та специфічні завдання, засоби та методи АФК осіб при ДЦП.
- Обґрунтувати особливості методики адаптивної фізичної культури при дитячому церебральному паралічі.
- Навести характеристику теоретико-методичних основ адаптивної фізичної культури при порушеннях опорно-рухового апарату (травми та переломи).
- Розкрити мету, загальні та специфічні завдання, засоби та методи АФК при порушеннях опорно-рухового апарату (травми та переломи).
- Обґрунтувати особливості методики адаптивної фізичної культури при порушеннях опорно-рухового апарату.
- Навести характеристику теоретико-методичних основ адаптивної фізичної культури при ураженнях спинного мозку.
- Охарактеризувати обладнання, яке використовується для занять адаптивною фізичною культурою.
- Обґрунтувати роль сучасних технологій у забезпеченні занять адаптивною фізичною культурою.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми і засоби оцінювання
РН 1. Аналізувати особливості, протиріччя та перспективи розвитку сучасної сфери фізичної культури і спорту, критично осмислювати проблеми у галузі та на межі галузей знань.	проблемно-орієнтоване навчання, інтерактивні методи, навчальні дискусії, аналіз кейсів, мозковий штурм, групові обговорення, порівняльний аналіз наукових підходів, аналітичний метод, синтетичний метод, створення ситуацій пізнавальної новизни, самостійна робота студентів.	Поточний контроль: усна співбесіда за матеріалами розглянутої теми з оцінкою відповідей здобувачів, доповідь, тематичні презентації, участь у дискусіях, практичний контроль (виконання практико-орієнтованих завдань, аналіз кейсових завдань) самоконтроль. Підсумковий контроль: залік.
РН 8. Організовувати ефективну роботу колективу, спрямовану на досягнення визначених цілей з урахуванням економічних, правових та етичних аспектів.	інтерактивні методи, моделювання управлінських ситуацій, командні проекти, кейс-метод, рольові ігри, проблемно-орієнтоване навчання, мозковий штурм та групові обговорення, створення ситуацій пізнавальної новизни, самостійна робота студентів	Поточний контроль: усне фронтальне опитування здобувачів, оцінка групових проектів, презентації командних завдань, рольові ігри з моделювання управлінських ситуацій, кейсові завдання, звіти про виконану роботу, самооцінка та взаємооцінка. Підсумковий контроль: залік.
РН 9. Розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проекти, спрямовані на розв'язання проблем інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту, а також дотичні до неї міждисциплінарні проекти.	проектне навчання, кейс-метод, елементи дизайн-мислення, мозковий штурм, міждисциплінарні воркшопи, інтерактивні семінари, тренінги з управління проектами, командна робота та презентація розроблених проектів у сфері адаптивної фізичної культури, самостійна робота студентів.	Поточний контроль: тестова перевірка знань здобувачів, експрес-контроль, практичний контроль (захист наукових і прикладних проектів, виконання практико-орієнтованих завдань), експертна оцінка, звіти про виконану роботу, самооцінка та взаємооцінка. Підсумковий контроль: залік.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ФОРМ І ВИДІВ КОНТРОЛЮ

Оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в МДПУ імені Богдана Хмельницького» <https://mdpu.org.ua/universitet/informatsiya-shho-pidlyagaye-oprilyudnennyyu/dokumenti-vishhogo-navchalnogo-zaklad/polozhennya-z-organizatsiyi-osvitnogo-p/> та «Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у МДПУ імені Богдана Хмельницького» <https://mdpu.org.ua/universitet/informatsiya-shho-pidlyagaye-oprilyudnennyyu/dokumenti-vishhogo-navchalnogo-zaklad/polozhennya-z-organizatsiyi-osvitnogo-p/>.

Бально-накопичувальна система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожного освітнього компонента містить поточний, підсумковий контроль знань та оцінювання самостійної роботи. Робота здобувачів на навчальних заняттях оцінюється за видами навчальної діяльності. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні роботи здобувачів на навчальних заняттях складає 30 балів. Самостійна робота є видом навчальної діяльності здобувача, яка підлягає оцінюванню. Викладач визначає види самостійної роботи здобувачам. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні самостійної роботи здобувачів складає 30 балів.

Підсумковий контроль знань – вид контролю, який проводиться наприкінці навчального семестру у формі екзамену, раліку/диференційного заліку.

Загальний бал (ЗБ) з освітнього компонента складається з суми балів, отриманих за навчальну, самостійну роботу та підсумковий контроль знань.

Якщо освітнім компонентом передбачено виконання курсової роботи (КР), загальний бал рахується за формулою: $ЗБ = (ЗБ\text{ ОК} + КР) / 2$, де ЗБ ОК = 100 балів; КР = 100 балів.

Якщо освітнім компонентом передбачено проходження навчальної практики (НП), загальний бал (ЗБ) рахується за формулою: $ЗБ = (ЗБ\text{ ОК} + НП) / 2$, де ЗБ ОК = 100 балів; НП = 100 балів.

Якщо освітнім компонентом передбачено виконання курсової роботи та проходження навчальної практики, загальний бал (ЗБ) рахується за формулою: $ЗБ = (ЗБ\text{ ОК} + КР + НП) / 3$, де ЗБ ОК = 100 балів; КР = 100 балів; НП = 100 балів.

	Бально-накопичувальна система оцінювання здобувача з освітнього компонента								
Види навчальної діяльності здобувача, які підлягають оцінюванню		Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8
	Робота на навчальних заняттях (максимальний сумарний бал – 30):								
	Опрацювання наукових джерел з питань адаптивної фізичної культури клієнтів різних нозологій		5						
	Складання хронологічної таблиці «Періоди та етапи розвитку адаптивної фізичної культури»				5				
	Практико-орієнтоване завдання: скласти програму занять адаптивною фізичною культурою для клієнтів певної нозологічної форми.						10		
	Практико-орієнтоване завдання: розкрити алгоритм оцінки ефективності занять адаптивною фізичною культурою.							10	
	Самостійна робота студента (максимальний сумарний бал – 30):								
	Практико-орієнтоване завдання: підготувати наукову доповідь з презентацією про певний засіб АФК та виступити у групі								10
	Практико-орієнтоване завдання: кейс із опанування основних засобів адаптивної фізичної культури			10					
	Практико-орієнтоване завдання: підготувати проект «Особливості АФК для клієнтів певної нозології з урахуванням віку, статі, супутніх захворювань» та захистити його в групі	10							
	Підсумковий контроль: залік (максимальний бал – 40)								
	Загальний бал (максимальний бал – 100)								

Оцінювання видів навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Опрацювання наукових джерел, складання хронологічної таблиці	Максимально 5 балів: – 5 балів – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий та ґрунтовний аналіз проблеми, – 4 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, – 3 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено достатній аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, – 1-2 бали – зміст не відповідає темі, є багато недоліків, невідповідність вимогам щодо оформлення, плагіат. – 0 балів – відповідь відсутня
Практико-орієнтовані завдання, складання програми занять АФК для клієнтів певної нозологічної форми, алгоритм оцінки ефективності занять АФК, підготовка наукової доповіді з презентацією про певний засіб адаптивної фізичної культури та виступ у групі, кейс із опанування основних засобів АФК, проєкт про особливості АФК для клієнтів певної нозології з урахуванням віку, статі, супутніх захворювань та захист його в групі.	Максимально 10 балів: 9-10 балів - завдання виконане самостійно, повністю без допомоги викладача; має високий рівень поінформованості, потрібний для прийняття рішень; добирає самостійно інформаційні джерела, що відповідають завданню; володіє вміннями творчо-пошукової діяльності; демонструє високий рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ; здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов 8 балів - завдання виконане повністю з використанням літератури, запропонованої викладачем; має високий рівень поінформованості, потрібний для прийняття рішень; добирає інформаційні джерела до рекомендованих, що відповідають завданню; володіє вміннями творчо-пошукової діяльності, демонструє високий рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ, частково здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов 6-7 балів - завдання виконано без допомоги викладача, але відзначається неповнотою викладу думок; уміє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; критично ставиться до отриманої від викладача інформації; наводить аргументи, робить необхідні висновки, може зіставляти, узагальнювати й систематизувати інформацію під керівництвом викладача; вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних і нестандартних навчальних ситуаціях, демонструє достатній рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ, модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов не вдається 5 балів – завдання виконано з допомогою викладача й відзначається неповнотою викладу думок; не завжди вміє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; критично ставиться до отриманої від викладача інформації; наводить аргументи, робить необхідні висновки; може зіставляти, узагальнювати й систематизувати інформацію під керівництвом викладача; вільно застосовує вивчений матеріал лише у стандартних навчальних ситуаціях; демонструє посередній рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ, не здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов

	3-4 балів - завдання виконано фрагментарно після консультації з викладачем або під його керівництвом; усвідомлює недостатній обсяг інформації, виявляє розуміння висновків з певного питання; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу, демонструє низький рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ, не здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов 2-3 балів - завдання виконано фрагментарно під керівництвом викладача; необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією не сформовані; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань; більшість передбачених завдань не виконано 0-1 балів - необхідні завдання, передбачені навчальною програмою не виконані; не має елементарних умінь працювати з навчальною інформацією, необхідні практичні вміння і навички не сформовані
--	---

Підсумковим контролем з освітнього компонента є **залік**, за його складання надається 40 балів. Залік включає 2 теоретичні питання (максимально оцінюється в 15 балів) та 10 тестових завдань (по 1 балу за вірну відповідь) з усіх тем, які входять до програми освітнього компонента.

Критерії оцінювання підсумкового контролю:

Характеристика критеріїв оцінювання знань	Якісна шкала	Оцінювання теоретичного питання, практичного завдання	За 40 бальною шкалою
Високий рівень Характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	відмінно	9-10	36-40
Високий рівень Характеризується глибокими і міцними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має частково дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	добре	8	33-35
Достатній рівень Характеризується знаннями суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Студент самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.	добре	6-7	30-32

Середній рівень Знання неповні, поверхневі. Студент відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.	задовільно	5	27-29
Початковий рівень Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.	задовільно	3-4	24-26
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.	не зараховано (з можливістю повторного складання)	2-3	21-23
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватись при виконанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень	не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента)	0-1	1-20

Оцінювання результатів навчання в Університеті здійснюється відповідно до 100-бальної шкали:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики, диференційованого заліку	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C	добре	
64-73	D	задовільно	
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПОРЯДОК ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ОТРИМАНИХ В НЕФОРМАЛЬНІЙ ОСВІТІ

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>

Викладач надає здобувачам актуальну інформацію про підвищення рівня професійної підготовки та можливе перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті. Такі рекомендації надаються здобувачам на сторінках освітніх компонентів на ЦОДТ, а також в WhatsApp-групах.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Основна:

1. Адаптивне фізичне виховання в системі підготовки бакалаврів за спеціальністю середня освіта (фізична культура): навч. посіб. / уклад.: В.А. Товт, В.Я. Сусла. Ужгород: ТОВ "РiК-У", 2020. 154 с.
2. Адаптивне фізичне виховання: навч. посіб. / уклад. Т.М. Осадченко. Умань: Візаві, 2019. 283 с.
3. Адаптивне фізичне виховання: навч.-метод. посіб. / автор-упоряд. Н.О. Борецька. Миколаїв: МНУ ім. В.О. Сухомлинського, 2019. 216 с.
4. Загальні основи адаптивного фізичного виховання: навч. посіб. / Н.В. Москаленко та ін. Дніпропетровськ: Інновація, 2013. 132 с.
5. Теорія і методика фізичного виховання: підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту: у 2 т. / за ред. Т.Ю. Круцевич. Київ: Олімп. література, 2017. Т. 2: Методика фізичного виховання різних груп населення. 448 с.
6. Трояновська М.М. Адаптивна фізична культура: навч.-метод. посіб. для студентів факультетів фізичного виховання. Чернівці: Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, 2018. 104 с.
7. Турчик І.Х., Михаць Л.В. Адаптивне фізичне виховання: тексти лекцій. Дрогобич: Видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2014. 104 с.

Додаткова:

1. Адаптивне фізичне виховання слабочуючих учнів спеціальної школи: навч.-метод. посіб. Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2003. 156 с.
2. Адаптивний спорт: навч.-наочний посіб. / С.Ф. Матвеев та ін. Київ: НВП "Інтерсервіс", 2014. 116 с.
3. Бріскін Ю.А. Спорт інвалідів: підручник. Київ: Олімп. література, 2006. 264 с.
4. Буховець Б. Моторна функція та рухові можливості дітей з дитячим церебральним паралічем при фізичній реабілітації з використанням методу Бобат. *Вісник Прикарпатського університету. Фізична культура*. 2017. № 27–28. С. 48-54.
5. Григорчук С.В. Адаптивне фізичне виховання учнів із вадами зору. *Магістерські студії: альманах*. Херсон: ХДУ, 2022. Вип. 22. С. 429-431.
6. Дедалюк Н.А. Теорія і методика адаптивної фізичної культури: навч.-метод. посіб. для студентів. Луцьк: Вежа-Друк, 2014. 68 с.
7. Індивідуальні методики адаптивної фізичної культури дітей з розумовою відсталістю із затримкою психічного і мовного розвитку: навч. посіб. / відпов. за вип. Н.Г. Байкіна. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2014. 342 с.
8. Індивідуальні методики адаптивної фізичної культури для осіб із сенсорними порушеннями: навч. посіб. / відпов. за вип. Н.Г. Байкіна. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2014. 700 с.

9. Карпюк Р.П., Сущенко Л.П. Термінологія вищої фізкультурної освіти з напрямку “Адаптивне фізичне виховання”: навч. посіб. Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2008. 112 с.
10. Кравченко І., Гладков В. Особливості фізичного виховання дітей з порушенням зору. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2017. № 1 (65). С. 250-259.
11. Кравченко Т.П., Чупрун Н.Ф. Особливості адаптивного фізичного виховання з дітьми, що мають вади слуху. *ЛЮГОС: зб. наук. праць*. 2020. С. 118-119.
12. Приступа Є., Бріскін Ю., Розторгуй М., Передерій А. Вплив занять за авторською програмою спортивно-реабілітаційної підготовки в адаптивному спорті на якість життя осіб з ушкодженнями опорно-рухового апарату. *Теорія і методика фізичного виховання*. 2019. № 1. С. 57-64.
13. Розторгуй М.С., Передерій А.В., Бріскін Ю.А. Структура нозологічно-орієнтованої програми підготовки пауерліфтерів з вадами зору на етапі початкової підготовки. *Український журнал медицини, біології та спорту*. 2019. Т. 4, № 3 (19). С. 64-70.
14. Серман Т. Адаптивна фізична культура осіб, що зазнали травм війни. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2022. Вип 52. Т. 3. С. 200-206.
15. Соколенко О.І. Адаптивна фізична культура: навч.-метод. посіб. для магістрантів спец. «Фізичне виховання». Старобільськ: ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2015. 154 с
16. Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина: підручник для студентів і лікарів / за заг. ред. В.М. Сокрута. Краматорськ: Каштан, 2019. 480 с.
17. Хохлова Л.А. Адаптивне фізичне виховання: навч.-метод. посіб. Миколаїв: Миколаївський національний університет ім. В.О. Сухомлинського, 2017. 125 с.
18. Bassett D.R. Validity and reliability issues in objective monitoring of physical activity. *Research Quarterly for Exercise and Sport*. 2000. № 71. P. 30-36.
19. Burton A.W., Miller D.E. Movement Skill Assessment. Champaign: Human Kinetics, 2008. 406 p.
20. Enhancement of physical preparedness of athletes with visual impairments by adaptive sports / Mariia Roztorhui et al. *Sportlogia*. 2019. Vol. 15, is.1. P. 25-35.
21. Impact of a sports and rehabilitation program on perception of quality of life in people with visual impairments / Mariia Roztorhui et al. *Physiother Theory Pract*. 2018. Vol. 26, N 4. P. 17-22.
22. The training system of athletes with disabilities in strength sports / Mariia Roztorhui, Alina Perederiy, Yuriy Briskin, Olexandr Tovstonoh. *Sportlogia*. 2018. Т. 14, N 1. P. 98-106.

Електронні ресурси:

1. <http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
2. <http://lib-gw.univ.kiev.ua/> - Наукова бібліотека ім. М. Максимовича
3. <https://library.ukma.edu.ua> - Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія»
4. <http://slovopedia.org.ua/29/53392-0.html> - Енциклопедія УСЕ

5. <https://health.nuwm.edu.ua/index.php/rehabilitation> - Сайт журналу «Rehabilitation and Recreation»
6. Адаптивна фізична культура. URL: http://451521.allrefer.web.hosting-test.net/uk/fizuchna_kyltyra_sport/referat/3532
7. Адаптивна фізкультура для дітей. URL: <https://ioanivcenter.com/adaptyvna-fizkultura-dlya-ditej/>
8. Бобренко І.В. Модельна навчальна програма “Адаптивна фізична культура” для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку помірного та важкого ступеня 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти. 2022. 78 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1qAjRQrgi00aMEK1joH7aExZI5OPC4nmG/view>.
9. Дмітрієва Н.С. Викладання дисципліни «Адаптивна фізична культура» у процесі професійної підготовки фахівців з фізичної культури і спорту. Інноваційна педагогіка. 2020. Вип. 28. С. 156-160. URI: <http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/28/30.pdf>
10. Пиптюк П.Ф. Лекція 1. Поняття адаптивної фізичної культури та її види. URL: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=191117>.
11. Прибега О.М., Василенко Н.А., Лапін А.В., Різченко А.В. Модельна навчальна програма «Фізична культура» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку. 2022. 106 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1UNGPOqIGWbXNDiCbu7tVUrDLmbz9BcFj/view>.
12. Прибега О.М., Василенко Н.А., Різченко А.В. Модельна навчальна програма «Фізична культура» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку. 2023. 175 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1Du6ALBtuZS1AQvIdhhooR7wACOsVurmU/view>.
13. Рибалко Л.М. Адаптивна фізична культура – фізична і спортивна реабілітація дітей з інвалідністю. *Інклюзивне освітнє середовище: проблеми, перспективи та кращі практики*: матеріали XIX міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 20-21 листопада 2019 р. Київ, 2019. С. 167-173. URL: <https://reposit.nupp.edu.ua/handle/PoltNTU/6735>
14. Теорія і методика адаптивного фізичного виховання: метод. вказівки до практ. занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 227 Терапія та реабілітація. Укл.: М. М. Желізний. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2024. 70 с. URL: https://ir.stu.cn.ua/bitstream/handle/123456789/29765/5201%2007_Методичні%20рекомендації%20до%20проведення%20практичних%20занять%20ТМАФВ.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

Публікації з освітнього компонента викладачів освітньої програми, з якими можна ознайомитися в репозиторії

<http://eprints.mdpu.org.ua> та у вільному доступі у мережі Інтернет:

1. Пюрко В.Є., Христова Т.Є. Акме-теоретичні засади професійної підготовки фахівців з фізичної терапії та ерготерапії: україно-європейський контент. *Актуальні проблеми охорони біорізноманіття та наукових досліджень в умовах воєнного та післявоєнного часу*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. присвяченої 100-річчю Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (м. Запоріжжя, 28–29 вересня 2023 р.). Мелітополь: Видавництво МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2023. С. 87-91.
2. Пюрко В.Є., Христова Т.Є., Марецька Ю.І. Концептуальні складові професійної підготовки фахівців з фізичної терапії: греко-шведський досвід. Євроінтеграційні орієнтири інноваційного наукового пошуку молоді України: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти і молодих учених (Запоріжжя – Мелітополь, 27–28 червня 2024 р.). Запоріжжя: Видавництво МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2024. С. 31-36.

3. Пюрко В.Є., Христова Т.Є., Пюрко О.Є. Євроінтеграційний підхід до підготовки фахівців з фізичної терапії та ерготерапії. *Проблеми та перспективи розвитку науки та освіти України в особливих умовах євроінтеграції*: тези доп. учасників Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 03-04 травня 2023 р.) / ред. кол.: Драбовський А.Г., Дибчук Л.В. та ін. Вінниця: Вінницький кооперативний інститут, 2023. С. 58-61.
4. Пюрко В.Є., Христова Т.Є., Пюрко О.Є. Європейська інтеграція у сфері професійної підготовки фахівців з фізичної терапії та ерготерапії. *Спільна безпекова і оборонна політика Євпроєйського Союзу: розробка та реалізація*: матеріали Всеукр. наук.-практ. семінару з міжнародною участю (м. Глухів, 7 грудня 2022 р.) / упор. О. Чумаченко. Глухів, 2022. С. 54-60. *В межах проєкту Еразмус+ Модулі Жана Моне 621046-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE Європейська політична інтеграція: історична ретроспектива та сучасність*.
5. Пюрко В.Є., Христова Т.Є., Пюрко О.Є. Клас з інклюзивною формою навчання як менеджмент-формуюча компонента безпечного освітнього середовища/ *Сучасна вища освіта: досягнення, виклики та перспективи розвитку в умовах невизначеності*: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (Запоріжжя – Мелітополь, 04–05 жовтня 2024 р.). Запоріжжя: Видавництво МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2024. С. 284-288.
6. Христова Т., Пюрко В., Казакова С. Україно-європейські тренди професійної підготовки фахівців з фізичної терапії й ерготерапії. *Сучасні тенденції забезпечення якості підготовки фахівців: проблеми та шляхи їх вирішення в умовах глобалізації та євроекономічної інтеграції*: монографія / за заг. ред.: В.В. Іванишин. Кам'янець-Подільський: Заклад вищої освіти «Подільський державний університет». Херсон: Олді+, 2022. С. 133-142.
7. Христова Т.Є. Кінезотерапія при порушеннях опорно-рухового апарату в дітей з наслідками ДЦП. *Актуальні проблеми фізичного виховання, реабілітації, спорту і туризму*: тези доповідей VI Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 20-21 жовтня 2016 р.). Запоріжжя: КПУ, 2016. С. 202-203.
8. Христова Т.Є. Фізична культура як складова реабілітації дітей з порушенням опорно-рухового апарату. *Науковий часопис національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 15. «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури / Фізична культура і спорт»*. 2016. Вип. 8 (78 К) 16. С. 85-89.
9. Христова Т.Є., Безуглий А.А. Рухова реабілітація дітей 9-12 років з порушенням опорно-рухового апарату методами коригуючих вправ. *Актуальні проблеми молоді в сучасних соціально-економічних умовах*: матеріали Міжнар. науково-практ. конф. (м. Житомир, 23 березня 2018 р.). Житомир: ПП “ДжівіЕс”, 2018. С. 103-105.
10. Христова Т.Є., Карабанов Є.О. Методичні рекомендації до семінарських занять з дисципліни «Адаптивна фізична культура» для студентів магістратури спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура). Мелітополь: ФОП Силаєва О.В., 2018. 46 с.
11. Христова Т.Є., Мовіла І. Комплексна рухова реабілітація людей з обмеженими функціональними можливостями. *Перспективи, проблеми та наявні здобутки розвитку фізичної культури і спорту в Україні*: матеріали II Всеукр. електронної конф. “COLOR OF SCIENCE” (м. Вінниця, 30 січня 2019 р.) / ред: С.М. Дмитренко, А.А. Дяченко. Вінниця: ВДПУ, 2019. С. 240-245.
12. Христова Т.Є., Пюрко В.Є. Методичні рекомендації до семінарських занять з освітнього компонента «Адаптивна фізична культура» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура). Харків: Оперативна поліграфія, 2023. 46 с.

13. Христова Т.Є., Пюрко В.Є. Формування фізичних якостей у хворих з ДЦП у процесі реабілітації. *Соціальна та життєва практика в структурі професійної підготовки: теорія і практика*: збірник тез Всеукр. науково-практ. конф. (м. Запоріжжя, 17 травня 2018 р.) / за заг. ред. В.В. Нечипоренко. Запоріжжя: Вид-во Хортицької національної академії, 2018. С. 235-237.
14. Христова Т.Є., Пюрко В.Є., Пюрко О.Є. Діджиталізація реабілітаційного процесу дітей з прогресуючими м'язовими дистрофіями. *Інклюзивна освіта: ідея, стратегія, результат*: матеріали II Всеукр. міждисципл. наук.-практ. конф. з міжнар. участю на базі інклюзивно-ресурсного центру Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (м. Тернопіль, 20 жовтня 2022 р.) / упор. Удич З.І., Шульга І.М. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2022. С. 192-196.
15. Христова Т.Є., Пюрко В.Є., Пюрко О.Є. Специфіка біоекології в контексті громадського здоров'я. *Суспільство та національні інтереси*. 2024. № 4(4). С. 86-99. [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2024-4\(4\)-86-99](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2024-4(4)-86-99)
16. Ціпов'яз А.Т., Христова Т.Є., Антонова О.І. Практичні методи фізичного виховання та реабілітації: навч. посіб. Кременчук: Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського, 2013. 140 с.
17. Bilohur Vlada, Pyurko Vladyslav, Khrystova Tetiana, Pyurko Olga, Moskalyk Hennadii. Impacto social de las políticas educativas para la enseñanza del deporte en contextos de crisis: Visión general. *Interacción y Perspectiva*. 2024. Vol. 14. № 2. P. 534-546. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10929047> (Web of Science).
18. Khrystova T.E. Motor function recovery of people of mature years after stroke by means of physical rehabilitation. *Pedagogics, Psychology, Medical-Biological Problems of Physical Training and Sports*. 2013. 17(2). 87-91. <https://doi.org/10.6084/m9.figshare.639250>, <https://www.sportpedagogy.org.ua/html/journal/2013-02/13ktemp.pdf> (Web of Science).
19. Khrystova T.E. Physical rehabilitation of disabled people who suffered a cerebrovascular accident (late period). *Pedagogics, Psychology, Medical-Biological Problems of Physical Training and Sports*. 2012. № 10. P. 76-79. <https://www.sportpedagogy.org.ua/html/journal/2012-10/html-en/12ktealp.html> (Web of Science).
20. Khrystova T.E., Pyurko V.E., Pyurko O.E., Kazakova S.M. Information concept of the human health phenomenon as a guarantee of bioecosystem stability. *IOP Conf. Series: Earth and Environmental Science*, 2022, 1049 (1), 012070 <https://doi.org/10.1088/1755-1315/1049/1/012070> (Scopus).
21. Khrystova Tetiana, Pyurko Olga, Pyurko Vladyslav, Arabadzhy-Tipenko Liudmyla, Oleksenko Roman, Melnyk Svitlana, Protsenko Andrii, Gorna Oksana. Bioecomedicine as a social determinant of the sustainable development of society. *Journal of Infrastructure, Policy and Development*. 2024. Vol. 8. Is. 8. Article ID: 6338. <https://doi.org/10.24294/jipd.v8i8.6338> (Scopus).
22. Khrystova Tetiana, Pyurko Vladyslav, Pyurko Olga, Protsenko Andriy, Osadchenko Tetiana, Oliinyk Mykhailo. The use of a virtual reality system in the rehabilitation of children with progressive muscular dystrophies. *Revista de la Universidad del Zulia*. 2024. Vol. 15, № 43. P. 359-376 (Ciencias Exactas, Naturales y de la Salud). <https://doi.org/10.46925/rdluz.43.21m>
23. Khrystova Tetiana, Pyurko Vladyslav. Use of digital content during adaptive physical culture at children with progressive muscular dystrophies. The latest opportunities for learning, broadcasting and social development: abstracts of XIV International Scientific and Practical Conference (Graz, Austria, April 08-10, 2024). International Science Group, 2024. P. 205-208.

24. Pyurko Vladyslav, Khrystova Tetiana, Pyurko Olga, Kazakova Svetlana Modern vectors of professional training of specialists in physical therapy and occupational therapy. *Rozwój nowoczesnej edukacji i nauki – stan, problemy, perspektywy*. Tom 7: Czynniki warunkujące jakość badań jakościowych [monografia zbiorowa] / [Redakcja naukowa: J. Grzesiak, I. Zymomrya, V. Illytskyj]. Konin – Użhorod – Przemyśl: Poswit, 2022. S. 195-207.
25. Pyurko Vladyslav, Khrystova Tetiana, Pyurko Olga. Modern discourse of professional training of physical therapy and ergotherapy: axio-pedagogical content. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Вип. 64. Т. 2. С. 118-121. <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/57.1.23>